

Gevraagd advies op het thema Regiovisie Opvang en Bescherming in de Achterhoek, op weg naar 2020

d.d. 26 januari 2018

Sociale Raad Aalten

Adviesraad voor het sociaal domein

Sociale Raad Aalten

08 februari 2018

Inhoudsopgave

Paragraaf:

1. Inleiding
2. Algemene opmerkingen
3. Specifieke aandachtspunten
4. Conclusie
5. Vervolgtraject

1. Inleiding

De gemeente Doetinchem is centrumgemeente voor de regio Achterhoek op het gebied van de maatschappelijke opvang, verslavingszorg en beschermd wonen. De gemeente Doetinchem regelt deze voorziening ook voor inwoners van de gemeente Aalten. Individuele gemeenten hebben ook een taak in het kader van de OGGz, maatschappelijke opvang en beschermd wonen, maar de gemeente Doetinchem heeft een regierol in de financiering en organisatie van de benodigde zorg.

Vanaf 2020 wordt een nieuw objectief en integraal verdeelmodel ingevoerd voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), waarbij het onderscheid tussen begeleiding, beschermd wonen en maatschappelijke opvang verdwijnt. Daarmee verdwijnt ook de functie van de centrumgemeente Doetinchem met betrekking tot bescherming, zoals die vanaf 2015 is ingericht voor beschermd wonen en met betrekking tot de (maatschappelijke) opvang zoals die al vele jaren bestaat. De lokale gemeenten zijn dan zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van beschermd wonen en de maatschappelijke opvang.

Binnen de VNG is een spoorboekje opgesteld om te borgen dat alle gemeenten in de periode tot aan 2020 zich voorbereiden op deze nieuwe situatie. In dat spoorboekje is voor 2017 voorzien dat gemeenten een regiovisie opstellen waarin een plan van aanpak is opgenomen waarin de route naar 2020 beschreven is. Met de Regiovisie Opvang en Bescherming legt de gemeente de visie vast met betrekking tot de uitvoering van de maatschappelijke opvang en beschermd wonen.

2. Algemene opmerkingen

- De SR onderschrijft het uitgangspunt van de visie dat het voor veel cliënten in Opvang en Bescherming mogelijk moet worden om een normaal leven te leiden, in een inclusieve samenleving.
- Ook ziet de SR het verdwijnen van het onderscheid tussen begeleiding, beschermd wonen en maatschappelijke opvang binnen de Wmo als een belangrijke verbetering.
- De vernieuwing van de ondersteuning vanuit de Wmo is gericht op veel minder vanuit de instelling (beschermd wonen) en veel meer vanuit een eigen gekozen leefomgeving (beschermd thuis). Hierbij wel de opmerking dat voorkomen moet worden dat de gemeente de rol van de instelling overneemt. Of anders gezegd; als de regelgeving van de instelling/aanbieder ingewisseld wordt voor de regelgeving van de gemeente is het de vraag of de cliënt daar echt voordeel van ondervindt.
- De SR onderschrijft het uitgangspunt van de 'positieve gezondheid', dat binnen de zorg voor mensen met psychische, psychiatrische problematiek ook wel de 'herstelgedachte' wordt genoemd. Dit komt er op neer dat alle inwoners een zo normaal mogelijk leven kunnen leiden en dat zij zoveel mogelijk zelf de regie over hun eigen leven hebben. Bij het inrichten van maatschappelijke ondersteuning gaan de gemeenten uit van de mogelijkheden van elk individu, niet van diens beperkingen. De SR ondersteunt dit streven maar wil benadrukken

dat voorkomen moet worden dat de beperkingen vergeten worden en/of op het tweede plan komen.

- Het als gemeenten samenwerken om uitvoering te geven aan die taken die lokaal niet uitgevoerd kunnen worden onderschrijft de SR. Zeker als het betrekking heeft op acute opvang (Maatschappelijke Opvang/OGGZ) en de zware, intensieve ondersteuning waarvoor verblijf noodzakelijk is (de intramurale opvang en bescherming).

3. Specifieke aandachtspunten

- In het plan van aanpak worden kernopgaven geformuleerd die uitgewerkt gaan worden om duidelijkheid te verkrijgen over wat decentraal kan en wat regionaal moet. In de nota geformuleerd als 'het definiëren van de 'rode' lijn'. De SR begrijpt en onderschrijft het belang om goed af te stemmen in wat decentraal kan en regionaal moet (rode lijn). Alleen ziet de SR dat niet als kernopgave. De kernopgave zou moeten zijn dat de gemeenten het als hun taak zien om het zo te organiseren dat de cliënt geen hinder ondervindt van de 'rode lijn' en de andere 'schotten' die er zijn in de regelgeving.
- De verschillende financieringsbronnen en (wettelijke) regelingen zijn een gegeven. De ervaring leert dat de meeste problemen ontstaan in de 'overgangen'. Hulp bieden bij deze problematiek lijkt de SR een zinvolle opgave voor de gemeente. Of dat nu gaat om;
 - wat regionaal moet en decentraal kan,
 - de overgang van 18- naar 18+,
 - de overgang tussen WLZ of ZVW en Wmo en vice versa.
- De SR vraagt zich af of het verder verfijnen van de regelgeving zien als kernopgave leidt tot het gewenste resultaat. Het verder verfijnen van de rode lijn kan er toe leiden dat de cliënt ondergeschikt wordt aan de regelgeving. Het blijkt dat de meeste regelingen goed werken mits de cliënt in de betreffende regeling past. In de uitvoering is de regelgeving vaak dwingender dan de noden van de cliënt. De kernopgave zou moeten zijn hoe deze praktijk door middel van regelgeving is te veranderen.

4. Conclusie

- De SR onderschrijft in grote lijnen de beschreven visie en uitgangspunten zoals geformuleerd in de nota.
- Bij het plan van aanpak adviseert de SR om de kernopgave te herdefiniëren, waarbij de noden van de cliënt de kernopgave worden en niet de regelgeving. De SR beseft daarbij dat regelgeving wenselijk en noodzakelijk is maar ondergeschikt hoort te zijn. Het doel moet de opvang en bescherming van cliënten zijn.

- De SR adviseert om in het plan van aanpak veel meer aandacht te besteden aan de problemen rond de 'schotten' en 'overgangen' tussen de regelingen dan alle aandacht te besteden aan het verfijnen van de regeling.
- De afstemming en samenwerking in de uitvoering van de Wmo met o.a. de WLZ en ZVW en tussen de gemeenten wordt genoemd in de nota. De SR ondersteunt dit en adviseert hier veel aandacht aan te besteden.

5. Vervolgtraject

De Sociale Raad verwacht dat zij met deze reactie bijdraagt aan een goede invulling van de opvang en bescherming in de Achterhoek.

De sociale raad zal het op prijs stellen in het proces van deze beleidsontwikkeling betrokken te blijven.

Met belangstelling ziet de Raad uw reactie, waarin uw visie over het uitgebrachte advies herkenbaar tot uiting komen, binnen de afgesproken termijn van 4 weken tegemoet.